

характеристик продукції, процесів, системи встановленим вимогам підприємства, споживачів його продукції (послуг) і інших зацікавлених сторін.

При обґрунтуванні елементів процесно-орієнтованої системи управління підприємством пропонується скористатися системним підходом і основними положеннями процесного управління (орієнтація діяльності підприємства на бізнес-процеси, системи управління підприємством – на управління кожним бізнес-процесом окремо і їх сукупністю й системи якості, що гармонізує якість технологій виконання бізнес-процесів і якості інших підсистем підприємства).

Відповідно до цього процесно-орієнтовану систему управління підприємством представимо як сукупність керуючої й керованої підсистем. У якості керованої підсистеми виступає сукупність бізнес-процесів підприємства (БП).

Керуючу підсистему необхідно організувати у вигляді сукупності підсистем управління, реалізованих на трьох ієрархічних рівнях. Перший рівень суб'єкта управління є підсистемою загального менеджменту підприємства; другий рівень – підсистемою менеджменту якості на підприємстві, а третій включає контури управління окремими бізнес-процесами (замкнені ланцюги ланок системи управління, у яких за допомогою прямого і зворотного зв'язку з'єднані суб'єкт і об'єкт управління).

УДК 658.012

ОСОБЛИВІСТЬ КОРПОРАЦІЙ МАШИНОБУДІВЕЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ ЯК ОБ'ЄКТА КОРПОРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ

Мілявський М.Ю., к.е.н., доцент (ДДМА)

Галузі загального машинобудування станом на 01.01.2012 р. нараховують більш 1000 підприємств різних форм власності та призначення.

Ряд авторів визначає у якості напрямів вдосконалення системи управління розвитком машинобудівних підприємств корпоративного типу активізацію методів практичного маркетингу, які здатні суттєво покращити результати операційної діяльності. Але знову не відрізняються умови та очікувані результати маркетингової діяльності корпорацій та державних підприємств.

Відмінність машинобудівної корпорації від машинобудівного підприємства іншої форми власності пов'язана із розподілом чистого прибутку. Рішення про розподіл прибутку

приймається власниками підприємства в процесі загальних зборів. Чистий прибуток підприємства розподіляється на: прибуток на споживання та капіталізований прибуток (на розвиток).

У першому випадку власники розподіляють чистий прибуток переважно в бік капіталізації і на основі прибутку формуються: фонд виробничого розвитку, резервний фонд, фонд самострахування і фонд оновлення основних засобів. У випадку зацікавленості власників у додаткових грошових доходах у структурі чистого прибутку, котрий підлягає розподілу, посилюється питома вага фондів споживання, до яких відносяться фонд матеріального заохочення та дивідендний фонд. Саме кошти дивідендного фонду підлягають розподілу між власниками корпорації у залежності від розміру корпоративних часток і відображують дотримання корпоративних прав. Отже формування та використання дивідендного фонду можливо тільки в умовах корпорації. Таким чином, можна визначити два показника, котрі постають об'єктами корпоративного контролю. По-перше, це частина чистого прибутку – величина дивідендного фонду; по-друге, це питома вага дивідендного фонду в загальній сумі чистого прибутку.

Процес корпоративного контролю охоплює дослідження умов формування корпоративних прав кожного учасника приватизації і охоплює наступні процедури:

а) дотримання узгодженості частки кожного учасника приватизації згідно плану приватизації;

б) визначення частки кожного учасника за єдиною методикою;

в) реалізація методів перерозподілу пайових фондів учасників-працівників;

г) дотримання вимог щодо відчуження та погашення корпоративних прав та забезпечення виконання зобов'язань корпорації перед власниками, якщо це передбачено статутом.

Особливості машинобудівельних корпорацій як об'єктів корпоративного контролю пов'язані з тим, що економічною передумовою розвитку корпоративного машинобудівного сектору виступає приватизація майна підприємств, форма, способи, якість і ефективність проведення якої забезпечують формування системи корпоративного контролю. За результатами приватизації створено систему корпоративного управління машинобудівельним підприємством, сформовано інституціональну основу корпоративного контролю, але не забезпечено передумов його ефективності.